

THỰC TRẠNG QUẢN LÝ SINH VIÊN DƯỚI GÓC ĐỘ TÂM LÝ – GIÁO DỤC: NGHIÊN CỨU TẠI PHÂN HIỆU ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN TẠI TỈNH LÀO CAI

Vương Thị Thu Huyền, Bùi Quỳnh Trang
Phân hiệu Đại học Thái Nguyên tại tỉnh Lào Cai
Vũ Diệu Linh
Học viện Phụ nữ Việt Nam

Tóm tắt: Công tác quản lý sinh viên giữ vai trò quan trọng trong việc định hướng hành vi, hình thành động cơ học tập và hỗ trợ sự phát triển toàn diện của sinh viên đại học. Nghiên cứu này nhằm phân tích thực trạng quản lý sinh viên tại Phân hiệu Đại học Thái Nguyên tại tỉnh Lào Cai dưới góc độ tâm lý – giáo dục, từ đó làm rõ những tác động của công tác quản lý đến nhận thức, thái độ và hành vi học tập của sinh viên. Nghiên cứu sử dụng phương pháp điều tra khảo sát với thang đo Likert 5 mức độ trên mẫu 339 sinh viên và 8 cán bộ quản lý, kết hợp với phương pháp phân tích – tổng hợp tài liệu. Kết quả nghiên cứu cho thấy công tác quản lý sinh viên tại Phân hiệu đạt được nhiều kết quả tích cực, đặc biệt trong quản lý hành chính, tổ chức hoạt động học tập, rèn luyện và đảm bảo an ninh, trật tự. Tuy nhiên, một số hạn chế vẫn tồn tại, như công tác tư vấn tâm lý – xã hội cho sinh viên chưa được quan tâm đúng mức và việc phối hợp giữa nhà trường với gia đình trong quản lý sinh viên chưa thực sự hiệu quả. Trên cơ sở đó, nghiên cứu đề xuất một số khuyến nghị mang tính tâm lý – giáo dục nhằm nâng cao hiệu quả quản lý sinh viên, góp phần cải thiện chất lượng đào tạo và môi trường học tập tại cơ sở giáo dục đại học vùng cao.

Từ khóa: quản lý sinh viên; tâm lý giáo dục; đào tạo tín chỉ; sinh viên đại học; Lào Cai.

CURRENT STATE OF STUDENT MANAGEMENT FROM A PSYCHOLOGICAL- EDUCATIONAL PERSPECTIVE: A STUDY AT THE THAI NGUYEN UNIVERSITY BRANCH IN LAO CAI PROVINCE

Abstract: Student management plays an important role in guiding behavior, shaping learning motivation, and supporting the holistic development of university students. This study aims to analyze the current state of student management at Thai Nguyen University's Lao Cai Campus from a psychological-educational perspective, thereby clarifying its impacts on students' cognition, attitudes, and learning behaviors. The study employs a survey method using a 5-point Likert scale with a sample of 339 students and 8 administrators, combined with document analysis and synthesis methods. The findings indicate that student management at the campus has achieved many positive outcomes, especially in administrative management, organization of learning and training activities, and maintenance of security and order. However, several limitations remain, such as insufficient attention to students' psychological-social counseling and ineffective coordination between the university and families in student management. On that basis, the study proposes several psychological-educational recommendations to improve the effectiveness of student management, contributing to better training quality and a more supportive learning environment at a mountainous higher education institution.

Keywords: student management; educational psychology; higher education; learning motivation; Lao Cai Province.

Nhận bài: 27.12.2025

Phản biện: 20.01.2026

Duyệt đăng: 25.01.2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục đại học, công tác quản lý sinh viên không chỉ dừng lại ở chức năng hành chính mà ngày càng được nhìn nhận như một hoạt động mang tính giáo dục và tâm lý sâu sắc. Quản lý sinh viên hiệu quả góp phần hình thành động cơ học tập, điều chỉnh hành vi và hỗ trợ sinh viên phát triển toàn diện cả về tri thức, kỹ năng và nhân cách. Đối với các cơ sở giáo dục đại học tại khu vực miền núi, vùng cao như tỉnh Lào Cai, công tác này càng trở nên quan trọng do sinh viên chịu tác động mạnh từ điều kiện kinh tế – xã hội, văn hóa và tâm lý đặc thù của địa phương.

Mặc dù đã có nhiều nghiên cứu về quản lý sinh viên trong các trường đại học, song các nghiên cứu tiếp cận từ góc độ tâm lý – giáo dục, đặc biệt tại các cơ sở đào tạo vùng cao, vẫn còn hạn chế.

Xuất phát từ thực tiễn đó, bài báo tập trung phân tích thực trạng quản lý sinh viên tại Phân hiệu Đại học Thái Nguyên tại tỉnh Lào Cai dưới góc độ tâm lý – giáo dục, qua đó đề xuất các khuyến nghị nhằm nâng cao hiệu quả công tác quản lý sinh viên trong giai đoạn hiện nay.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Cơ sở lý luận và tổng quan nghiên cứu

Quản lý sinh viên trong trường đại học được hiểu là tổng hợp các hoạt động tổ chức, điều hành, kiểm tra và hỗ trợ nhằm đảm bảo sinh viên học tập, rèn luyện và sinh hoạt theo mục tiêu giáo dục của nhà trường. Dưới góc độ tâm lý – giáo dục, quản lý sinh viên không chỉ tác động đến hành vi bên ngoài mà còn ảnh hưởng đến nhận thức, thái độ, động cơ học tập và trạng thái tâm lý của sinh viên.

Các nghiên cứu trong nước cho thấy quản lý sinh viên hiệu quả góp phần nâng cao ý thức học tập, giảm vi phạm nội quy và tăng cường sự gắn kết của sinh viên với nhà trường. Tuy nhiên, nhiều tác giả cũng chỉ ra rằng công tác tư vấn tâm lý, hỗ trợ xã hội và phối hợp gia đình – nhà trường vẫn chưa được chú trọng đúng mức, đặc biệt tại các cơ sở đào tạo ở địa phương còn nhiều khó khăn. Đây chính là khoảng trống nghiên cứu mà bài báo hướng tới làm rõ thông qua nghiên cứu trường hợp tại Phân hiệu Đại học Thái Nguyên tại tỉnh Lào Cai.

2.2. Phương pháp nghiên cứu

Nghiên cứu sử dụng phương pháp điều tra khảo sát bằng bảng hỏi với thang đo Likert 5 mức độ (từ “rất không tốt” đến “rất tốt”). Đối tượng khảo sát gồm 339 sinh viên đang học tập tại Phân hiệu và 8 cán bộ quản lý công tác sinh viên. Dữ liệu thu thập được xử lý và phân tích bằng các phương pháp thống kê mô tả thông qua phần mềm Excel. Bên cạnh đó, nghiên cứu còn sử dụng phương pháp phân tích – tổng hợp tài liệu nhằm hệ thống hóa cơ sở lý luận và đối chiếu kết quả nghiên cứu với các công trình liên quan.

2.3. Kết quả nghiên cứu và thảo luận

2.3.1. Thực trạng quản lý sinh viên và tác động tâm lý – giáo dục

Kết quả khảo sát cho thấy công tác quản lý hành chính và tổ chức hoạt động học tập, rèn luyện của sinh viên tại Phân hiệu được đánh giá ở mức tốt, với điểm trung bình dao động từ 3,5 đến 4,1. Điều này góp phần tạo cho sinh viên cảm giác an tâm, tin tưởng vào nhà trường, từ đó nâng cao ý thức học tập và chấp hành nội quy.

Công tác quản lý an ninh, trật tự và phòng chống tệ nạn xã hội cũng được đánh giá tích cực, giúp sinh viên duy trì trạng thái tâm lý ổn định và tập trung hơn vào học tập. Tuy nhiên, chỉ tiêu về

tư vấn pháp lý và tâm lý – xã hội cho sinh viên chỉ đạt mức trung bình (3,26), phản ánh việc hỗ trợ tâm lý chưa đáp ứng đầy đủ nhu cầu thực tiễn của sinh viên, đặc biệt là sinh viên có hoàn cảnh khó khăn hoặc sinh viên ngoại trú.

2.3.2. Quản lý sinh viên nội trú, ngoại trú và sự an tâm học tập

Công tác quản lý sinh viên nội trú được đánh giá tốt, trong khi quản lý sinh viên ngoại trú chỉ đạt mức trung bình. Việc thông tin về nơi ở và biến động chỗ ở của sinh viên ngoại trú chưa được cập nhật kịp thời đã ảnh hưởng đến cảm giác an toàn và sự an tâm học tập của sinh viên. Điều này cho thấy mối liên hệ chặt chẽ giữa quản lý sinh viên và trạng thái tâm lý học tập, đồng thời đặt ra yêu cầu tăng cường các biện pháp quản lý mang tính hỗ trợ và đồng hành hơn là kiểm soát đơn thuần.

III. KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ

Nghiên cứu cho thấy công tác quản lý sinh viên tại Phân hiệu Đại học Thái Nguyên tại tỉnh Lào Cai đã đạt được nhiều kết quả tích cực, góp phần ổn định tâm lý và nâng cao động cơ học tập của sinh viên. Tuy nhiên, vẫn tồn tại những hạn chế liên quan đến tư vấn tâm lý – xã hội và sự phối hợp giữa nhà trường với gia đình trong quản lý sinh viên.

Trên cơ sở đó, bài báo đề xuất một số khuyến nghị: (1) tăng cường hoạt động tư vấn tâm lý học đường cho sinh viên; (2) đẩy mạnh phối hợp giữa nhà trường – gia đình – địa phương trong quản lý sinh viên, đặc biệt là sinh viên ngoại trú; (3) ứng dụng công nghệ thông tin trong theo dõi, hỗ trợ và phản hồi kịp thời các vấn đề tâm lý – giáo dục của sinh viên. Những giải pháp này không chỉ nâng cao hiệu quả quản lý sinh viên mà còn góp phần cải thiện chất lượng giáo dục đại học tại các cơ sở đào tạo vùng cao.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Nguyễn Kiên Cường (2019), *Tăng cường quản lý sinh viên ngoại trú ở Trường Đại học Lao động – Xã hội*, Tạp chí Giáo dục, Số đặc biệt tháng 5/2019, tr.111–115.
- Nguyễn Thị Thúy Dung (2015), *Tâm lý học quản lý, lãnh đạo*, Nxb Giáo dục Việt Nam, Hà Nội.
- Vũ Cao Đàm (2011), *Giáo trình Phương pháp luận nghiên cứu khoa học*, Nxb Giáo dục Việt Nam, Hà Nội.
- Nguyễn Chí Hải (2020), *Giải pháp giáo dục chính trị, tư tưởng cho sinh viên góp phần nâng cao chất lượng giáo dục an ninh, quốc phòng*, Tạp chí Giáo dục, số 473 (tháng 2/2020), tr.60–64.
- Harold Koontz (1973), *Các vấn đề cốt yếu của quản lý*, Nxb Sài Gòn.
- Nguyễn Thị Ngọc Huyền (chủ biên) và cộng sự (2016), *Giáo trình Quản lý học*, Nxb Đại học Kinh tế Quốc dân, Hà Nội.